

Sygn. akt VI RCa 165/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny – Rodzinny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Biernat-Kalinowska
Sędziowie:	SSO Hanna Niewiadomska SSO Marta Banaś-Grabek (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 04 listopada 2020 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **małoletniego D. N.** reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową A. N.

przeciwko **R. D.**

o podwyższenie alimentów

oraz sprawy z powództwa wzajemnego **R. D.**

przeciwko **małoletniemu D. N.** reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową A. N.

na skutek apelacji małoletniego powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie o sygn. akt III RC 473/19

I. Oddala apelację;

II. Koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

Hanna Niewiadomska Jolanta Biernat-Kalinowska Marta Banaś-Grabek

Sygn. akt VI RCa 165/20

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 lipca 2020 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie, w sprawie o sygn. akt III RC 473/19, zasądził od pozwanego R. D. na rzecz małoletniego powoda D. N. tytułem podwyższonych alimentów kwotę po 600 zł miesięcznie, płatną do rąk matki małoletniego A. N. do 10-go dnia każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 5 lipca 2019r. w miejsce alimentów w kwocie 500 zł miesięcznie zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 10 listopada 2006 r., w sprawie o sygn.

akt III RC 624/06. Nadto, Sąd Rejonowy oddalił powództwo małoletniego powoda w pozostałej części oraz oddalił powództwo R. D. o obniżenie alimentów. Sąd odstąpił od obciążania pozwanego kosztami sądowymi.

W uzasadnieniu Sąd I instancji ustalił, że w czasie orzekania alimentów powód miał (...) roku. Matka małoletniego pracowała zawodowo za wynagrodzeniem 900 zł netto miesięcznie. Pozwany pracował jako (...) za wynagrodzeniem 800 zł miesięcznie. Uiszczał alimenty na (...) innych dzieci w łącznej wysokości 870 zł. Nie utrzymywał kontaktu z powodem. Obecnie małoletni ma (...) lat. Uczęszcza do Zespołu (...). Pobierał korepetycje z (...) raz w tygodniu, których koszt wynosił 40 zł za lekcję. Małoletni pozostaje pod opieką (...) i (...), nosi okulary. Nie utrzymuje kontaktów z ojcem. Matka małoletniego jest właścicielką lokalu mieszkalnego w O., w którym mieszka wraz z synem. Pracuje jako (...) za wynagrodzeniem 1900 zł netto. Ma lokatę w banku, na której zgromadziła (...) zł. Pozwany do lutego 2020 pracował jako (...) za wynagrodzeniem w kwocie ok. 3000 zł. Obecnie jest (...) i otrzymuje z tego tytułu zasiłek w wysokości 811 zł. Poza powodem ma (...) dorosłych dzieci. Samodzielnie prowadzi gospodarstwo domowe. Choruje na (...).

Sąd Rejonowy zważył, że zaistniały okoliczności uzasadniające podwyższenie alimentów, aczkolwiek nie w kwocie żądanej przez powoda. Pierwotnie wysokość alimentów ustalona została (...) lat temu, co uzasadnia stwierdzenie, że potrzeby małoletniego wzrosły od tego czasu. Dodatkowe koszty utrzymania małoletniego generowane są przez jego problemy zdrowotne. Sytuacja pozwanego uległa jednak pogorszeniu na skutek wypowiedzenia mu umowy o pracę, choć nie na tyle, aby stanowiła z kolei podstawę do obniżenia alimentów. Pomimo braku pracy pozwany ma bowiem stosowne możliwości zarobkowe i umiejętności, aby podjąć zatrudnienie. Niemniej jednak, na datę wyrokowania to matka małoletniego znajduje się w lepszej sytuacji materialnej niż pozwany.

Z rozstrzygnięciem tym nie zgodził się małoletni powód zaskarżając je części, tj. w punkcie II i IV. Wniósł o zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz obciążenie pozwanego kosztami postępowania. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności:

a) art. 135 § 1 kro poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nieuwzględnienie przy ustalaniu wysokości alimentów na rzecz małoletniego powoda rzeczywistych możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego oraz niewłaściwe określenie usprawiedliwionych potrzeb dziecka i w konsekwencji zasądzenie alimentów na rzecz małoletniego powoda w wysokości niewystarczającej na zaspokojenie jego usprawiedliwionych potrzeb,

b) art. 135 § 2 kro poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nieuwzględnienie przy ustalaniu wysokości alimentów na rzecz małoletniego powoda osobistych starań jego matki A. N. w opiece i wychowaniu małoletniego, czym wypełnia w całości swój obowiązek alimentacyjny względem syna, oraz nieuwzględnienie braku zaangażowania pozwanego w opiekę i wychowanie powoda, co winno przełożyć się na zasądzenie od pozwanego niebiorącego żadnego osobistego udziału w życiu dziecka, wyższej kwoty alimentów,

c) art. 135 § 3 pkt 1 i 3 kro poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, iż świadczenie rodzinne i świadczenie wychowawcze 500+ winno się uwzględniać podczas ustalania dochodu przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda, podczas gdy świadczenia te nie powinny być brane pod uwagę podczas ustalania zakresu świadczenia alimentacyjnego,

d) art. 138 kro poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i niewłaściwe ustalenie, jakie potrzeby małoletniego uległy zmianie i przyjęcie, iż doszło do zmiany usprawiedliwionych potrzeb w ograniczonym zakresie, podczas gdy od czasu orzekania w 2006r. zmianie uległy również potrzeby edukacyjne, żywieniowe, odzieżowe oraz ogólnorozwojowe małoletniego powoda, których to Sąd podczas wyrokowania nie uwzględnił,

2. obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia, w szczególności art. 233 § 1 kpc w zw. z 328 § 2 kpc przez dowolną, fragmentaryczną i sprzeczną z wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w zakresie ustalenia potrzeb małoletniego D. N., możliwości

zarobkowych i majątkowych pozwanego, jak również oceny sytuacji majątkowej matki małoletniego A. N. oraz jej aktualnej sytuacji majątkowej prowadzącą do błędnego:

- a) przyjęcia, iż to pozwany zobowiązany jest do utrzymywania (...)syna z innego związku, podczas gdy syn pozwanego - K. D. jest osobą pełnoletnią, posiadającą wykształcenie wyższe i jest w stanie samodzielnie się utrzymać,
- b) przyjęcia, iż przedstawicielka posiada oszczędności w kwocie ok. 20.000zł, podczas gdy są to oszczędności na zabezpieczenie przyszłych potrzeb syna (prawo jazdy, studia)— zgromadzone ze świadczenia 500+ i nie powinny być uwzględniane w toku niniejszego postępowania,
- c) przyjęcia, iż wydatek na korepetycje z (...)nie jest czyniony, podczas gdy potrzeba uczęszczania na nie jest niezbędna i nadal aktualna i będzie kontynuowana wraz z rozpoczęciem roku szkolnego,
- d) przyjęcia, iż pozwany ponosi koszty związane z leczeniem m.in.(...)w kwocie stałej 200 zł miesięcznie, podczas gdy wydatek ten nie został w żaden sposób przez pozwanego udowodniony,
- e) przyjęcia, iż świadczenie rodzinne oraz świadczenie 500+ należy wliczyć w miesięczny dochód przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda, podczas, gdy kwoty te nie mają wpływu na zakres obowiązku alimentacyjnego, a co za tym idzie dochód matki małoletniego kształtuje się na poziomie ok. 1.900zł,
- f) pominięcia okoliczności, iż matka małoletniego powoda A. N. swój obowiązek alimentacyjny względem syna w całości wypełnia poprzez osobiste starania o wychowanie i utrzymanie małoletniego i sprawowanie bezpośredniej pieczy nad nimi w tym nadzorowaniu stanu zdrowia dziecka (regularne wizyty u specjalistów), dbanie o edukację dziecka (organizacja m.in. korepetycji) oraz rozwijanie pasji i zainteresowań,
- g) pominięcia okoliczności, iż pozwany nie uczestniczy w bieżącym życiu dziecka, nie utrzymuje z nim kontaktów, nie robi mu prezentów, a jego obowiązki rodzicielskie ograniczają się do łożenia zasądzonych alimentów,
- h) przyjęcia, iż powód nie utrzymuje kontaktu z ojcem, podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy wynika, że powód nie zna ojca, a pozwany nie uczynił nic by ten stan zmienić,
- i) zaniechaniu ustalenia wysokości wydatków na wyżywienie, odzież i obuwie oraz letni wypoczynek małoletniego powoda.

W uzasadnieniu reprezentująca małoletniego powoda przedstawicielka ustawowa wskazała, że potrzeby bytowe małoletniego rosną wraz z wiekiem. Zasądzone alimenty ograniczone są jedynie do zaspokojenia minimum egzystencjalnego i nie odpowiadają usprawiedliwionym potrzebom powoda. Sąd I instancji nie wziął pod uwagę kosztów wyżywienia, odzieży, rozrywki, wypoczynku wakacyjnego oraz korepetycji. Nadto Sąd Rejonowy do dochodów matki powoda niezasadnie doliczył świadczenie 500+, 300+ oraz świadczenie rodzinne. Matka powoda poczyniła oszczędności odkładając świadczenie 500+ otrzymywane na małoletniego. Powód chciałby uczęszczać na zajęcia dodatkowe (...) Pozwany nie utrzymuje kontaktów z synem, a cały ciężar utrzymania i wychowania małoletniego spoczywa na jego matce. Możliwości zarobkowe pozwanego są bardzo duże, nadto nie ma nikogo innego na utrzymaniu.

W odpowiedzi pozwany wniósł o oddalenie apelacji powoda i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu za postępowanie odwoławcze. Wskazał, że jego możliwości zarobkowe są ograniczone. W marcu 2020r. stracił pracę na skutek cięcia etatów w związku z pandemią. Od niedawna rozpoczął pracę jako (...) i zarabia 1100 zł. Pozwany łoży na utrzymanie dorosłego syna, który jeszcze nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, gdyż studiuje, po 400 zł miesięcznie. Choruje na(...), która jest nieuleczalna. Wyleczenie (...), na które również choruje, wymaga dużych nakładów finansowych i czasu. Po utracie pracy zapożyczał się u znajomych, aby zaspokoić swoje uzasadnione potrzeby. Matka powoda jest w lepszej sytuacji życiowej niż pozwany. Świadczenie 500+ polepsza sytuację ekonomiczną małoletniego oraz pozwala na częściowe zaspokojenie jego potrzeb. Korepetycje pobierane

przez małoletniego miały charakter incydentalny. Matka powoda dysponuje środkami na ich zapewnienie w przyszłości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja małoletniego powoda jest niezasadna i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podkreślić, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie. Zgromadzony przez ten Sąd materiał dowodowy jest wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy. Sąd II instancji przyjmuje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji jako własne oraz stwierdza, że wydane na ich podstawie rozstrzygnięcie jest słuszne.

Odnosząc się do merytorycznych zarzutów apelacji, w pierwszej kolejności należy rozważyć zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc. Zarzut ten w opinii Sądu odwoławczego jest chybiony. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w tym artykule, choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć również logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

Pewnym jest, iż swobodna ocena dowodów nie może być skutecznie zanegowana tylko przez to, iż w opinii powoda obowiązek alimentacyjny winien być ustalony w kwocie wyższej niż ma to obecnie miejsce. Zarzut ten w apelacji skarżącego nie wskazuje nawet jaki wpływ na ocenę dowodów mają okoliczności podnoszone przez niego ani jakim zasadom doświadczenia życiowego bądź logiki uchybił Sąd Rejonowy. W gruncie rzeczy stwierdzić należy, iż zarzut ten stanowi wyłącznie polemikę z ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez Sąd, a które są niezgodne ze stanowiskiem powoda. Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 23 stycznia 2001 r., sygn. akt IV CKN 970/00 iż „dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając”.

Rację ma skarżący wskazując, że pozwany nie bierze udziału w jego wychowaniu, a matka powoda wypełnia swój obowiązek alimentacyjny również poprzez osobiste starania o jego wychowanie i utrzymanie. Niemniej jednak okoliczność ta nie uzasadnia nałożenia na pozwanego obowiązku ponoszenia całości kosztów utrzymania syna. Matka powoda również posiada stosowne możliwości zarobkowe i majątkowe, które winna wykorzystywać w celu zaspokojenia części uzasadnionych potrzeb życiowych powoda. Co więcej, sytuacja finansowa matki powoda jest obecnie lepsza niż sytuacja pozwanego, zatrudnionego na stażu z wynagrodzeniem 1100 zł miesięcznie, co zostało prawidłowo ustalone przez Sąd I instancji.

Nie ma racji powód podnosząc, że Sąd I instancji popełnił błąd wliczając do dochodów jego matki świadczenia socjalne, w tym świadczenie 500+. Świadczenie wychowawcze, zgodnie z wolą ustawodawcy, nie może mieć wpływu na zakres świadczenia alimentacyjnego. Celem udzielenia świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Matka powoda winna zatem środki te wydatkować na polepszenie sytuacji życiowej małoletniego. Nie sposób przy tym uznać, że środki te niejako nie istnieją, gdyż stanowią stały, comiesięczny dochód rodziny, przez co Sąd jest zobowiązany uwzględnić je w czynionych ustaleniach faktycznych. Świadczenie to ma na celu przede wszystkim podniesienie poziomu życia dzieci ponad to, co zapewniają im rodzice i winno być spożytkowane w całości na potrzeby dzieci.

Bezzasadny jest zarzut powoda dotyczący nieudowodnienia przez pozwanego wydatków na leczenie chorób. Jest oczywiste, że do prawidłowego funkcjonowania chorzy na (...) wymagają stałego leczenia i odpowiedniej diety. Pozwany dodatkowo cierpi na (...), które również wymaga leczenia.

Przy ustalaniu wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec małoletniego powoda nie sposób również pominąć okoliczność uiszczania przez pozwanego alimentów na syna K. D., który studiuje i przez to nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie.

W konsekwencji podnieść należy, iż Sąd I instancji w sposób prawidłowy ocenił całość usprawiedliwionych potrzeb małoletniego. Wskazał przy tym, że nastąpił ich wzrost od czasu orzekania wyrokiem pierwotnym, wynikający nie tylko z upływu czasu, ale i potrzeb zdrowotnych małoletniego, który wymaga podwyższenia kwoty alimentów, jednakże z uwagi na pogorszenie się sytuacji majątkowej pozwanego w wysokości niższej niż żądana przez powoda.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 385 kpc, Sąd Okręgowy oddalił apelację powoda.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono po myśli art. 100 kpc.

Hanna Niewiadomska Jolanta Biernat-Kalinowska Marta Banaś-Grabek